

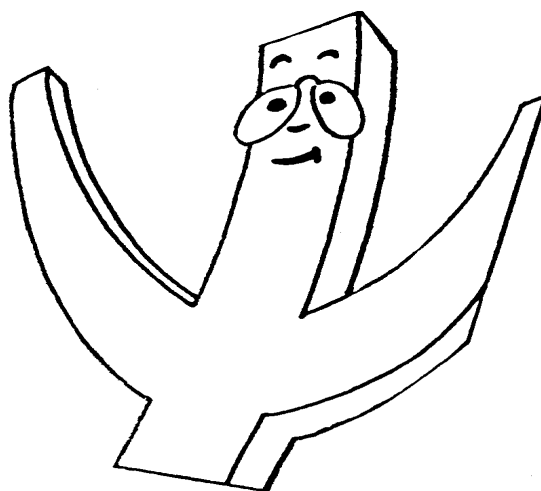
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΧΡ. ΛΑΤΡΕΙΑΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΙΜΑΝΣΕΩΣ

Καθηγητής: Α.Μ. Σταυρόπουλος

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

στό έπιλεγόμενο μάθημα του Η' έξαμήνου

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 2004

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τό ἐπιλεγόμενο μάθημα «Εἰδικά Θέματα Ψυχολογίας» τοῦ Η' ἑξαμήνου συνεχίζει τή θεματολογία τοῦ ἐπίσης ἐπιλεγομένου μαθήματος τοῦ Στ' ἑξαμήνου «Εἰσαγωγή στήν Ψυχολογία». Τό τελευταῖο, πέρα ἀπό τή συνήθη ὕλη μιᾶς Εἰσαγωγῆς στήν Ψυχολογία, ἐξετάζει καί τή χρησιμότητα τῆς εἰσαγωγῆς μαθημάτων Ψυχολογίας στό πρόγραμμα σπουδῶν τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας μαζί μέ ἄλλα προερχόμενα ἀπό τό χῶρο τῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἀνθρώπου (Παιδαγωγικά, Φιλοσοφία, Κοινωνιολογία κ.ἄ.).

Με ἀφορμή τήν ἔξαρση τῆς βίας τό τελευταῖο χρονικό διάστημα κρίναμε ἀναγκαῖο στό τρέχον ἔαρινό ἑξάμηνο τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 2003-2004 νά ἀφιερῶσουμε τίς παραδόσεις μας σέ προβλήματα πού θέτει ἡ ἀνθρώπινη ἐπιθετικότητα καί νά δοῦμε πῶς ἀντιμετωπίζεται ἀπό τίς ἐπιστῆμες τῆς συμπεριφορᾶς καί ἀπό φορεῖς αὐτῶν τῶν ἐπιστημῶν ἀλλά καί τῆς Θεολογίας.

Μᾶς ἀπασχόλησε ἐπίσης ἡ γενικότερη σχέση Θρησκείας-Ἐκκλησίας-Θεολογίας μέ τήν Ψυχολογία, τήν Ψυχιατρική καί τήν Ἱατρική. Πρόσφορο ἔδαφος πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση συνιστοῦν τά συνέδρια τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Ἱατροψυχολογικῶν καί Θρησκευτικῶν Μελετῶν (A.I.E.M.P.R.). Περιλάβαμε, λοιπόν, στίς σημειώσεις αὐτές διάφορα ἄρθρα πού ἀναφέρονται στά θέματα πού κατά καιρούς συζητήθηκαν στό πλαίσιο αὐτῶν τῶν συναντήσεων καί ιδιαίτερα στό προετοιμαζόμενο γιά τό 2006 στό Στρασβούργο συνέδριο μέ τίτλο «Θρησκείες καί βία».

Δέν περιορισθήκαμε, ὅμως, μόνο σ' αὐτόν τόν προβληματισμό. Περιλάβαμε καί ἄρθρα πού θίγουν τήν εἰδική σχέση θρησκείας, παθολογίας καί θεραπείας καθὼς καί τήν ψυχολογία τῆς ἀπιστίας καί τήν ἀντιμετώπισή της. Κάναμε λόγο ἐπίσης γιά τίς σχέσεις Ψυχοθεραπείας καί Ὁρθόδοξης Θεολογίας καί τίς ἐργασίες πάνω σ' αὐτές ἑνός Διεθνoῦς Συνεδρίου πού ἔγινε τό Φθιόπωρο τοῦ 2003 στόν Ἀλίαρτο τῆς Βοιωτίας.

Πιστεύουμε ὅτι μέ τίς ἀνά χειρᾶς Σημειώσεις οἱ φοιτητές καί οἱ φοιτήτριες πού ἐπέλεξαν τό μάθημα θά ἔχουν ἕνα ἐργαλεῖο μέ κείμενα ἐργασίας πού θά τους βοηθήσουν ὄχι μόνο νά προετοιμαστοῦν γιά τίς ἐξετάσεις τους ἀλλά καί νά ἐμβαθύνουν σέ ζητήματα πού ἀπασχολοῦν τούς ἴδιους ἀλλά καί τούς ἀνθρώπους μέ τούς ὁποίους συναναστέφονται τώρα καί θά συνεργασθοῦν στό μέλλον.

Πάσχα 2004

Ἀλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

▪ Πρόλογος	2
▪ π. Αδαμαντίου Αύγουστιδη: Ἐννοια καί σημασία τῆς ἐπιθετικότητας	4
▪ Περιπέτειες σέ δύο κόσμους	19
▪ Ἀγωνίες καί ἐλπίδες	23
▪ Στόν ἀστερισμό τῆς ἐλπίδας	26
▪ Ἀπό τήν ξενοφοβία στή φιλοξενία!	30
▪ Ἡ θεμελίωση τῆς ἐλπίδας (Ἀγωνίες καί ἐλπίδες - Ἡ συνωμοσία τῆς ἐλπίδας)	33
▪ Βεβαιότητες καί ὄρια στά θεμέλια τῆς Ἠθικῆς σήμερα....	39
▪ Ταυτότητα και θρησκευτικό γεγονός	45
▪ Θρησκείες καί βία	48
▪ Ἡ βία στήν οικογένεια	52
▪ Ἡ ὑπέρβαση τῆς τρομοκρατίας	54
▪ Ant. Vergote, Θρησκεία – παθολογία – θεραπεία (μετ. Δρ. Στ. Γιαννῆ)	57
▪ Ant. Vergote: Ἡ ψυχολογία τῆς ἀπιστίας (μετ. Δρ. Στ. Γιαννῆ)	80
▪ Ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῆς ἀθεΐας	102
▪ Ἀνακοίνωση γιά τό Διεθνές Συνέδριο μέ τίτλο: «Ψυχο- θεραπεία καί Ὁρθόδοξη Θεολογία»	105
▪ Πρώτες δημοσιεύσεις τῶν περιεχομένων	106

ΠΡΩΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- π. Αδαμαντίου Αύγουστιδη: Έννοια και σημασία της επιθετικότητας, από τό βιβλίο του, *Η ανθρώπινη επιθετικότητα*, Έκδ. Ακρίτας, 1999, σ. 55-85.
- Περιπέτειες σέ δύο κόσμους ΕΦ(=περιοδικό «Εφημέριος») 1993, σ. 168-169 και 184-185.
- Αγωνίες και έλπίδες ΕΦ 1996 σ. 112 -114.
- Στόν άστερισμό της έλπίδας ΕΦ 1996 σ. 328-329 και 344-345.
- Από τήν ξενοφοβία στή φιλοξενία! ΕΦ 1997 σ. 256-258.
- Η θεμελίωση της έλπίδας (Αγωνίες και έλπίδες - Η συνωμοσία της έλπίδας) ΕΦ 1997 σ. 296 -298 και σ. 312-314.
- Βεβαιότητες και όρια στά θεμέλια της Ηθικής σήμερα ΕΦ Ιούλιος 1999 σ. 12-14 και Αύγουστος 1999 σ. 5-7.
- Ταυτότητα και θρησκευτικό γεγονός, ΕΦ Μάιος 2000, σ. 22-24.
- Θρησκείες και βία ΕΦ Απρίλιος 2004.
- Η βία στήν οικογένεια. ΕΦ, Μάρτιος 2002, σ. 20-21.
- Η υπέρβαση της τρομοκρατίας περ. Εϋθύνη, Απρίλιος 2004.
- Antoine Vergote, Θρησκεία – παθολογία – θεραπεία (τό άρθρο δημοσιεύτηκε στην «Revue Théologique de Louvain» 26, 1995, 1:3-30, μετ. Δρ. Στ. Γιαννή.
- Ant. Vergote: Η ψυχολογία της άπιστίας, μετ. Δρ. Στ. Γιαννή, ΕΦ 1993, σ. 384-385, 1994, σ. 40-41, 62-63, 80-81, 98-99, 110-111 και 130.
- Η ποιμαντική αντιμετώπιση της άθεΐας, ΕΦ 1995, σ 216-218.
- Ανακοίνωση για τό Διεθνές Συνέδριο μέ τίτλο: «Ψυχοθεραπεία και Όρθόδοξη Θεολογία» στό Δελτίο της Έλληνικής Ψυχαναλυτικής Έταιρείας τ. 12, Οκτ.-Δεκ. 2003 σ. 10-11.